

Trondheim tingrett

JUSTISDEPARTEMENTET	
04 JUN 2009	
SAKSNR.:	200901698
AVD/OMR/BEH:	LOV/EP/KCF
DOK.NR.	65

Justisdepartementet
Lovavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Deres ref
200801698 EP KKF/mbb

vår ref
bfe

Dato
29.05.2009

Høring –NOU 2007: 16 Ny skiftelovgivning

Sør-Trøndelag tingrett og Trondheim tingrett er besluttet sammenslått fra 1. januar 2010, og domstolene har valgt å avgi en felles uttalelse.

Dagens skiftelovgivning er vanskelig tilgjengelig, og har også mangler som bør rettes opp. Vi har gått gjennom utvalgets forslag, og er enig i hovedtrekkene i NOUen. Vi finner det ikke nødvendig å kommentere alle forslag. Vi har i vår uttalelse valgt å legge hovedvekt på domstolens rolle i skiftebehandlingen.

Sør-Trøndelag tingrett og Trondheim tingrett har merket seg at utvalget har konkludert med at dagens ordning med skiftebehandling i domstolen fungerer godt sett fra publikums side. Dette er også vår erfaring, og en grunnleggende endring av domstolens rolle bør derfor ha en særlig begrunnelse.

Vi er av den oppfatning at det ikke foreligger noen saklige grunner til å endre dagens ordning.

Vi viser særlig til:

- Domstolen har opparbeidet seg en særlig kompetanse innen skiftebehandlingen. Mange saksbehandlere er veldig erfarne, og er godt skolert innen skifteområdet. Det er lite rasjonelt og ikke ta vare på den kompetansen som eksisterer i dag.
- Domstolen er videre spesielt godt egnet til å utvikle kompetanse på saksbehandlernivå ved at saksbehandler i vanskelige saker kan søke bistand hos dommer (korte linjer mellom nivåene). Samarbeid mellom dommer og saksbehandler er unikt, og er med på å kvalitetssikre arbeidet som gjøres innen veiledning av publikum.
- Det er et godt prinsipp at skiftetvister og veiledning innen skifte foretas av samme organ.

Besøksadresse: Munkegt. 20
Postadresse: 7004 Trondheim
Konkurs og skifte
E-postadresse: trondheim.tingrett@domstol.no
Organisasjonsnr: 984195796

Telefon: 73 54 24 00
Telefaks: 73 54 25 81
Telefaks: 73 54 24 50
Bankkonto: 6345 0529135

- Før man åpner offentlig skifte er det vanlig å avholde et forberedende rettsmøte som gjennomføres av dommer eller delegeres til saksbehandler. Vår erfaring er at de langt fleste saker løses gjennom megling i F-møtet. Utvalget har jo også foreslått F-møtene lovfestet.
- Ved offentlig skifte er det bostyrer som består den praktiske utførelsen av bobehandlingen. Selv om de fleste bostyrere gjør en utmerket jobb, er det viktig at man har et organ nært bostyrerne som kan utføre en reell kontroll av deres arbeid. Vi kan vanskelig se for oss at andre organ er mer egnet til slik kontroll enn domstolen. Dersom arvingene er misfornøyd med bostyrers arbeid eller avgjørelser kan de kontakte tingsretten, som kan gripe inn om det skule være nødvendig.
- Domstolen har i de siste årene hatt stort fokus på effektivitet. Innen skiftebehandling har man tatt i bruk internett for å gi god informasjon samt lette tilgang til skjema. Vi kan ikke se at det er noen effektiviseringsgevinst ved å sentralisere/regionalisere skiftearbeidet.
- Norge er et lite land, og hvis man tar ut skiftebehandling fra domstolen vil man måtte i det minste foreta en regionalisering, dvs at man vil ha færre kontor enn antall domstoler i dag. Det vil igjen bety økte avstander for publikum, og det innenfor et rettsområdet hvor det fortsatt er behov for noe personlig kontakt. TRON, som har kontor innen egen rettskrets, merker stor pågang fra etterlatte som vil drøfte arvespørsmål og lignende. Det er blitt noe mindre av dette ved STRO etter at kontoret ble sentralisert i Trondheim tinghus. Derimot formidles mange spørsmål via de lokale lensmenn.
- Saksbehandleroppgaver innenfor skiftebehandling er blant de mer krevende saksbehandleroppgaver domstolen kan tilby sine ansatte. Det er viktig for domstolen å være en attraktiv arbeidsplass. Tas skiftebehandling ut av domstolen vil man miste en sentral arbeidsoppgave. Arbeidet med skiftesaker innebærer for saksbehandlerne selvstendige arbeidsoppgaver med delegert myndighet, for eksempel til å lede skiftesamlinger.
- Utvalgets forslag om å overføre noe mer arbeidsoppgaver til bostyrer ved å helt ut overlate utlodningen til bostyrer, er vi enige i. Vår erfaring er at det er sjelden tvist om bostyrers forslag til utlodning. Vi er også enige om at domstolen ikke bør være avgiftsmyndighet for arveavgift.
- Vi har særlig vurdert om hvordan dødsfallsregistrering bør gjennomføres. Sør-Trøndelag tingrett praktiserer i dag en ordning hvor dødsfallregistrering meldes hos det lokale lensmannskontor, som så sender det til domstolen for registrering. For Trondheim Tingrett meldes dødsfallene direkte slik forslaget fra utvalget legger opp. Begge domstolene er enige om at det er mest hensiktsmessig at dødsfall meldes direkte til domstolen, og støtter utvalgets forslag.
- Vi har videre vurdert om registreringsarbeidet er noe som kunne vært sentralisert til et eget organ. Selve registreringsarbeidet er ikke svært

Kontoradresse: Munkegt. 20
 Postadresse: 7004 Trondheim
 Konkurs, skifte, tinglysing og namsmann
 E-postadresse: trondheim.tingrett@domstol.no

Telefon: 73 54 24 00
 Telefaks: 73 54 25 81
 Telefaks: 73 54 24 50
 Bankkonto: 8276 01 01792

tidkrevende. Det er imidlertid viktig at man får med alle nødvendige opplysninger, og vi finner det mest hensiktsmessig at det er domstolen som innhenter disse, og deretter sender kun dødsfallmeldingen videre til folkeregisteret.

Flytende bo

Av de øvrige forslagene til skifteutvalget er vi særlig opptatt av at forslagene foreslått for å unngå dagens problem med "flytende bo" blir fulgt opp. Forslaget om å begrense arvingenes gjeldsforpliktelse og å utvide muligheten for statsgaranti ved åpning av offentlig skifte er gode og viktige forslag.

Skiftetakst

Utvalget foreslår å videreføre dagens system regulert i skifteloven § 125. Vi er av den oppfatning at dagens ordning med at overtakst skal behandles av ny dommer i tingretten i de tilfeller at dommeren har deltatt i taksten, ikke er hensiktsmessig. Regelen ble i sin tid begrunnet med at lagmannsretten ikke burde blitt belastet med for mange saker. Det er svært få overtakster hvor dommeren deltar i skiftetaksten pr år, og man vi anbefaler at overtakst i disse sakene behandles av lagmannsretten. En mulighet kan også være å etablere en "siling" hvor man ikke får krav på ny takst om man ikke pretenderer at differansen er mer enn f.eks. 5 G.

Trondheim tingrett

Hilda Gerd Kolbjørnsen
Hilda Gerd Kolbjørnsen
Sorenskriver

Sør-Trøndelag tingrett

Knut Almås
Knut Almås
Sorenskriver